

До Конституційного Суду України
вул. Жилианська, 14, м.Київ
01033

від Лихолая Валерія Євгенійовича

Конституційне звернення

Звертаюсь до Конституційного Суду України з клопотанням щодо офіційного тлумачення положень ст.117 Кодексу законів про працю України (КЗпП), згідно з якою *в разі невиклати з вини власника або уповноваженого ним органу належних звільненому працівникові сум у строки, зазначені в статті 116 цього Кодексу, при відсутності спору про їх розмір підприємство, установа, організація повинні виплатити працівникові його середній заробіток за весь час затримки по день фактичного розрахунку.*

Підставою для офіційного тлумачення вказаних положень вважаю наявність неоднозначного застосування судами України ст.117 КЗпП України, за однакових обставин, стосовно визначення дня фактичного розрахунку, у зв'язку з порушенням строків виплати належних звільненому працівникові сум уже при примусовому стягненні цих сум за рішенням суду. А саме:

05.09.13р. я подав позовну заяву на стягнення заборгованості по заробітній платі з НВК «Фотоприлад», з якого я був звільнений 02.03.10р.

19.06.14р. колегія суддів Апеляційного суду в _____, незаконно змінивши рішення районного суду _____ ухвалила рішення по справі _____ відповідно до якого суд вирішив стягнути з ДП НВК «Фотоприлад» на мою користь _____, як заборгованість по заробітній платі з 02.03.10р. по 21.05.13р. Рішення вступило в законну силу.

18.08.14р. Державною виконавчою службою (ДВС) відкрито виконавче провадження про примусове стягнення з ДП НВК «Фотоприлад» на мою користь боргу у _____

21.11.14р. я подав позовну заяву (зі змінами) до _____ районного суду м. _____ про стягнення середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні, компенсації інфляції за затримку виплати заборгованості по заробітній платі за рішенням суду, та відшкодування моральної шкоди.

03.03.15р. _____ районним судом м. _____ по справі _____ провадження було прийнято незаконне рішення.

14.04.15р. Апеляційний суд _____ області ухвалою по справі _____ залишив без змін рішення Соснівського районного суду м. _____ від 03.03.15р. по справі _____

10.09.15р. Вищий спеціалізований суд України (ВССУ) з розгляду цивільних та кримінальних справ ухвалив: мою касаційну скаргу відхилити; рішення _____ районного суду м. _____ від 03.03.15р. та ухвалу Апеляційного суду _____ від 14.04.15р. залишити без змін.

15.12.15р. колегія суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України (ВСУ) у справі _____ відмовила у перегляді ухвали _____ від 10.09.15р. ВССУ.

Як приклад неоднакового застосування норм матеріального права, за однакових обставин, у своєму зверненні я посилаюсь на постанову судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 21.05.14р. у справі №6-43цс14, в якій розглянуті рішення апеляційного суду м.Києва по справі №22ц-2690/11604/2013 (№33039108 у Єдиному державному реєстрі судових рішень) від 26.04.13р., та ухвала ВССУ з розгляду цивільних та кримінальних справ по справі №6-39018ск13 (№33384118 у Єдиному державному реєстрі судових рішень) від 10.09.13р. і постанову від 29.01.14р. по справі №6-144ц13, у яких дані правові висновки. Відповідно до ст.360-7 ЦПК, про обов'язковість судових рішень Верховного Суду України, суди зобов'язані були привести свою судову практику у відповідність із рішенням ВСУ, але цього не сталося. Цитую постанову, в якій прокоментована суть згаданих рішення та ухвали, вибірково:

«Судова палата у цивільних справах Верховного Суду України від 21.05.14р. у справі №6-43цс14 встановила: У березні 2013 року ОСОБА_1 звернулась до суду з позовом до публічного акціонерного товариства «Комерційний банк «Надра» (далі – ПАТ «Комерційний банк «Надра») про стягнення середнього заробітку за час затримки розрахунку, індексу інфляції та трьох процентів річних.

Зазначала, що рішенням Шевченківського районного суду м. Києва від 23 травня 2012 року задоволено її позовні вимоги до ПАТ «Комерційний банк «Надра» про стягнення 14 081 грн 85 коп. вихідної допомоги, передбаченої статтею 44 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП України) у розмірі тримісячного

середнього заробітку, 2 635 грн невикраченої компенсації за роботу у вихідні дні та 178 370 грн 01 коп. середнього заробітку за час затримки розрахунку.

Посилаючись на те, що зазначені грошові кошти були сплачені їй банком лише 4 лютого 2013 року під час примусового виконання вказаного судового рішення, з урахуванням кількості днів затримки повного розрахунку просила: на підставі статей 116, 117 КЗпП України стягнути з ПАТ «Комерційний банк «Надра» 38 193 грн 23 коп. середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні за період з 24 травня 2012 року до 4 лютого 2013 року; на підставі статті 34 Закону України «Про оплату праці» – 4 129 грн 06 коп. – суму індексу інфляції з належної їй при звільненні вихідної допомоги в розмірі тримісячного середнього заробітку та невикраченої частини компенсації за роботу у вихідні дні за період з березня 2009 року до січня 2013 року; на підставі статті 625 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) – 1 070 грн 22 коп. – суму індексу інфляції з нарахованого їй станом на 23 травня 2012 року середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні за період з червня 2012 року до січня 2013 року та 3 901 грн 74 коп. – три проценти річних за період з червня 2012 року до січня 2013 року зі стягнутої за рішенням Шевченківського районного суду м. Києва від 23 травня 2012 року грошової суми.....

Заслухавши суддю-доповідача, перевіrivши наведені в заяві ОСОБА_1 доводи, Судова палата у цивільних справах Верховного Суду України дійшла висновку про те, що

.....Зазначені грошові кошти ПАТ «Комерційний банк «Надра» виплатило ОСОБА_1 04 лютого 2013 року під час примусового виконання вказаного судового рішення.

Ухвалюючи рішення про відмову в задоволенні позовних вимог ОСОБА_1, суд першої інстанції виходив із того, що при примусовому виконанні судового рішення фактично була проведена індексація стягнутої на користь позивачки належної їй заробітної плати, і дійшов висновку про відсутність правових підстав для стягнення на її користь середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні та застосування до спірних правовідносин статті 625 ЦК України.

Скасовуючи рішення суду першої інстанції та ухвалюючи нове рішення про часткове задоволення позовних вимог ОСОБА_1, апеляційний суд виходив із того, що відповідно до вимог статті 117 КЗпП України відповідач зобов'язаний сплатити позивачці середній заробіток за час затримки розрахунку при звільненні, тобто по день виконання судового рішення

З таким висновком апеляційного суду погодився й суд касаційної інстанції.....“

У моїй справі суди усіх рівнів, не зважаючи на постанови Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 21.05.14р. у справі _____ та від 29.01.14р. у справі _____, на чинне законодавство, на те, що на 01.06.15р. ДП НВК «Фотоприлад» залишався винним мені _____ - дійшли прямо протилежного висновку. Довідку ДВС надаю, оригінал довідки долучений до матеріалів справи

Зокрема, ВССУ у своїй ухвалі від 10.09.15р. по справі _____ вказує: “Задовольняючи позов частково, суд першої інстанції, з висновком якого погодився й апеляційний суд, виходив з того, що підстави для нарахування і стягнення компенсації за затримку виплати середнього заробітку, який стягнуто рішеннями судів у іншій справі, за час затримки розрахунку при звільненні, відсутні, оскільки за своєю правовою природою такі кошти є не заробітною платою, яка виплачується за виконану роботу, а видом відповідальності за порушення строків звільненому працівнику належних йому при звільненні сум, яка носить разовий характер.

Тому норми законодавства, якими встановлено компенсацію втрати частини доходів громадян, які не мають разового характеру, у зв'язку із порушенням строків їх виплати, застосуванню не підлягають, оскільки стягнуті на підставі ст.117 КЗпП України кошти не є тим доходом, який підлягає компенсації.”

Такі висновки ВССУ в ухвалі від 10.09.15р. по справі № 6-15332св15 прямо суперечать правовій позиції постанов Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 29.01.14р. у справі №6-144ц13 та від 21.05.14р. у справі №6-43ц14 (проаналізовано рішення апеляційного суду м.Києва по справі №22ц-2690/11604/2013 (№33039108 у Єдиному державному реєстрі судових рішень) від 26.04.13р., та ухвала ВССУ з розгляду цивільних та кримінальних справ по справі №6-39018ск13 (№33384118 у Єдиному державному реєстрі судових рішень). І як це не прикро зазначати, але ті ж самі судді ВСУ Лященко Н.П. та Сімоненко В.М., слово в слово, переписавши висновки ВССУ з ухвали від 10.09.15р. у свою ухвалу від 15.12.15р. по справі №6-2604ц15, «забули напевно», що у постановках по справі №6-43ц14 та справі №6-144ц13, беззастережно дотримувалися діаметрально протилежної думки.

Правова позиція Верховного Суду України у постанові від 29.01.14р. по справі №6-144ц13:

Непроведення з вти власника або уповноваженого ним органу розрахунку з працівником у строки, передбачені статтею 116 КЗпП України, є підставою для відповідальності, передбаченої статтею 117 Кодексу, тобто виплати працівникові його середнього заробітку за весь час затримки по день фактичного розрахунку. Після ухвалення судового рішення про стягнення заборгованості із заробітної плати роботодавця не звільняється від відповідальності,

передбаченої статтею 117 КЗпП України, а саме виплати середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні.

Далі ВССУ у своїй ухвалі від 10.09.15р. по справі _____ робить взагалі «загадкові» висновки:

Такі обставини, відповідно до ч.3 ст. 61 ЦПК України, доведенню при вирішенні спору, який був предметом розгляду, не підлягали, позивачем не подано доказів, які б свідчили, що він звертався до підприємства за їх отриманням після 19.06.14р. і не зміг їх отримати з вини останнього.»

Тоді як вказані кошти за рішенням апеляційного суду _____ від 19.06.14р. по справі _____ стягувалися ДВС з ДП НВК «Фотоприлад» у примусовому порядку, і на 01.06.15р. ДП НВК «Фотоприлад» залишалося винним мені _____ грн по цьому виконавчому провадженню. Я не міг отримати ці суми навіть у примусовому порядку!!!

Далі ВССУ в ухвалі від 10.09.15р. по справі _____ зазначає: «Суди також правильно виходили з того, що компенсація не може нараховуватись на стягнуту судовими рішеннями в іншій справі індексацію заробітної плати в розмірі 58грн 37коп у зв'язку з порушенням термінів її виплати, оскільки можливість нарахування компенсації на несвоєчасно сплачену індексацію не передбачена чинним законодавством, вона не може бути віднесена до доходів, які не носять разового характеру, а є способом відшкодування подорожчання споживчих товарів і послуг.»

ВССУ в ухвалі від 10.09.15р. по справі _____ робить абсурдні висновки: що при невиплаті відповідачем суми стягнення, залишок якого складає _____, на протязі року, при інфляції у 70%, компенсація складає аж _____ !!!

Тоді як Судовою палатою у цивільних справах Верховного Суду України від 21.05.14р. у справі _____ відповідно до ст.34 Закону України «Про оплату праці» встановлено: «...компенсація працівникам втрати частини заробітної плати у зв'язку з порушенням строків її виплати, проводиться відповідно до індексу зростання цін на споживчі товари і тарифів на послуги у порядку, встановленому чинним законодавством.....»

За наявності зазначених умов у тому самому порядку компенсації підлягає присуджена за рішенням суду сума заробітної плати, якщо ці умови настали у зв'язку з несвоєчасним виконанням рішення.»

Браховуючи наведене вище, стверджую, що така неоднозначність призвела до порушення мого конституційного права на своєчасне одержання винагороди за працю, тому я прошу згідно зі статтями 93, 94 Закону України „Про Конституційний Суд України“ дати тлумачення ст.117 КЗпП України в аспекті того, чи зобов'язаний власник, згідно ст.117 КЗпП України, який вже зобов'язаний за рішенням суду, у примусовому порядку, сплатити середній заробіток за час затримки розрахунку при звільненні, виплатити працівникові його середній заробіток за весь час затримки виплати по день фактичного розрахунку -тобто по день виконання судового рішення.

Додатки:

1. Рішення _____ районного суду м. _____ від 03.03.15р.по справі № _____ провадження
2. Ухвала Апеляційного суду _____ області від 14.04.15р по справі _____ -3пр
3. Ухвала №6-15332св15 ВССУ з розгляду цивільних та кримінальних справ від 10.09.15р. -3пр
4. Ухвала №6-2604ц15 Судової палати у цивільних справах ВСУ від 15.12.15р. -3пр
5. Копія постанови Судової палати у цивільних справах ВСУ від 29.01.14р. по справі №6-144ц13 -3пр
6. Копія постанови Судової палати у цивільних справах ВСУ від 21.05.14р. по справі №6-43ц14 -3пр
7. Копія довідки ДВС -3пр

28.01.16р.

Лихолай В.Є.